

FIRST DAY

1 בְּרֵאשִׁית בָּרָא אֱלֹהִים אֶת הַשָּׁמַיִם וְאֶת הָאָרֶץ: 2 וְהָאָרֶץ הֵיטָהָה תֵהוֹ וְבָהוּ
וְחֹשֶׁךְ עַל־פְּנֵי תְהוֹם וְרוּחַ אֱלֹהִים מְרַחֶפֶת עַל־פְּנֵי הַמַּיִם: 3 וַיֹּאמֶר אֱלֹהִים
יְהיֶאֱוֹר וַיְהיֶאֱוֹר: 4 וַיֵּרָא אֱלֹהִים אֶת־הָאֹר כִּי־טוֹב וַיַּבְדֵּל אֱלֹהִים בֵּין הָאֹר
וּבֵין הַחֹשֶׁךְ: 5 וַיִּקְרָא אֱלֹהִים | לְאֹר יוֹם וְלַחֹשֶׁךְ קָרָא לַיְלָה וַיְהיֶעֱרַב וַיְהיֶבֱקֶר
יוֹם אֶחָד:

Gen 1:1 [When God began creating] In the beginning God created the heaven and the earth. **1:2** Now the earth was unformed and void, and darkness was upon the face of the deep; and the spirit of God hovered over the face of the waters. **1:3** And God said: 'Let there be light.' And there was light. **1:4** And God saw the light, that it was good; and God divided the light from the darkness. **1:5** And God called the light Day, and the darkness He called Night. And there was evening and there was morning, one day. (JPS translation [New JPS translation])

Rashi

אמר רבי יצחק: לא היה צריך להתחיל [את] התורה אלא "מהחודש הזה לכם" (שמות יב ב), שהיא מצווה ראשונה שנצטוו [בה] ישראל. ומה טעם פתח בבראשית? משום "כוח מעשיו הגיד לעמו לתת להם נחלת גויים" (תהילים קיא ו), שאם יאמרו אומות העולם לישראל לסטים אתם, שכבשתם ארצות שבעה גויים. הם אומרים להם: "כל הארץ של הקב"ה היא, הוא בראה ונתנה לאשר ישר בעיניו, ברצונו נתנה להם וברצונו נטלה מהם ונתנה לנו".

בראשית ברא - אין המקרא הזה אומר אלא דרשני, כמו שדרשוהו רבותינו ז"ל בשביל התורה שנקראת "ראשית דרכו" (משלי ח כב) ובשביל ישראל שנקראו "ראשית תבואתו" (ירמיה ב ג). ואם באת לפרשו כפשוטו כך פרשהו: בראשית בריאת שמים וארץ והארץ הייתה תהו ובהו וחשך ויאמר אלוהים יהי אור. ולא בא המקרא להורות סדר הבריאה לומר שאלו קדמו. שאם בא להורות כך היה לו לכתוב "בראשונה ברא את השמים וגו'" - שאין לך "ראשית" במקרא שאינו דבוק לתיבה של אחריו, כמו "בראשית ממלכות יהויקים" (שם כו א), "ראשית ממלכתו" (בראשית י י). "ראשית דגנך" (דברים יח ד). אף כאן אתה אומר "בראשית ברא אלוהים וגו'", כמו בראשית ברוא. ודומה לו "תחילת דבר ה' בהושע" (הושע א ב), כלומר תחילת דבורו של הקב"ה בהושע, ויאמר ה' אל הושע וגו'.

ברא אלוהים - ולא אמר "ברא ה'"? שבתחילה עלה במחשבה לבראתו במידת הדין, ראה שאין העולם מתקיים, הקדים מידת רחמים ושתפה למדת הדין, היינו דכתיב "ביום עשות ה' אלוהים ארץ ושמים" (בראשית ב ד):

5 יום אחד - לפי סדר [לשון] הפרשה היה לו לכתוב יום ראשון, כמו שכתוב בשאר הימים שני, שלישי, רביעי. למה כתב אחד? לפי שהיה הקב"ה יחיד בעולמו שלא נבראו המלאכים עד יום שני, כך מפורש בבראשית רבה (ג ח):

Ramban

ויש לשאול בה, כי צורך גדול הוא להתחיל התורה בבראשית ברא אלוהים, כי הוא שורש האמונה, ושאינו מאמין בזה וחושב שהעולם קדמון, הוא כופר בעיקר ואין לו תורה כלל.

והתשובה, מפני שמעשה בראשית סוד עמוק אינו מובן מן המקראות, ולא יודע על בוריו אלא מפי הקבלה עד משה רבנו מפי הגבורה, ויודעיו חייבין להסתיר אותו, לכך אמר רבי יצחק שאין להתחיל התורה צורך בבראשית ברא, והספור במה שנברא ביום ראשון ומה נעשה ביום שני ושאר הימים, והאריכות ביצירת אדם וחווה, וחטאם ועונשם, וספור גן עדן וגרוש אדם ממנו, כי כל זה לא יובן בינה שלימה מן הכתובים, וכל שכן ספור דור המבול והפלגה, שאין הצורך בהם גדול, ויספיק לאנשי התורה בלעדי הכתובים האלה, ויאמינו בכלל בנזכר להם בעשרת הדברות (שמות כ יא): כי ששת ימים עשה ה' את השמים ואת הארץ את הים ואת כל אשר בס וינח ביום השביעי, ותישאר הידיעה ליחידים שבהם הלכה למשה מסיני עם התורה שבעל פה:

ונתן רבי יצחק טעם לזה, כי התחילה התורה בבראשית ברא אלוהים וספור כל ענין היצירה עד בריאת אדם, ושהמשילו במעשה ידיו וכל שת תחת רגליו, וגן עדן שהוא מבחר המקומות הנבראים בעולם הזה נעשה מכון לשבתו, עד שגירש אותו חטאו משם, ואנשי דור המבול בחטאם גורשו מן העולם כולו, והצדיק בהם לבדו נמלט הוא ובניו, וזרעם חטאם גרם להם להפיצם במקומות ולזרותם בארצות, ותפשו להם המקומות למשפחותם בגוייהם כפי שנזדמן להם:

אם כן ראוי הוא, כאשר יוסיף הגוי לחטוא, שיאבד ממקומו ויבוא גוי אחר לרשת את ארצו, כי כן הוא משפט האלוהים בארץ מעולם, וכל שכן עם המסופר בכתוב כי כנען מקולל ונמכר לעבד עולם (להלן ט כז), ואינו ראוי שיירש מבחר מקומות היישוב, אבל יירשנה עבדי ה' זרע אוהבו, כעניין שכתוב: "וייתן להם ארצות גויים ועמל לאומים" (תהלים קה מד) יירשו בעבור ישמרו חוקיו ותורותיו ינצורו. כלומר, שגירש משם מורדיו, והשכין בו עובדיו, שידעו כי בעבודתו ינחלה, ואם יחטאו לו תקיא אותם הארץ, כאשר קאה את הגוי אשר לפניהם:

SECOND DAY

6 וַיֹּאמֶר אֱלֹהִים יְהִי רָקִיעַ בְּתוֹךְ הַמַּיִם וַיְהִי מַבְדִּיל בֵּין מַיִם לְמַיִם: 7 וַיַּעַשׂ אֱלֹהִים אֶת־הַרְקִיעַ וַיַּבְדֵּל בֵּין הַמַּיִם אֲשֶׁר מִתַּחַת לַרָקִיעַ וּבֵין הַמַּיִם אֲשֶׁר מֵעַל לַרָקִיעַ וַיְהִי־כֵן: 8 וַיִּקְרָא אֱלֹהִים לַרָקִיעַ שָׁמַיִם וַיְהִי־עֶרֶב וַיְהִי־בֹקֶר יוֹם שֵׁנִי:

Gen 1:6 And God said: 'Let there be a firmament in the midst of the waters, and let it divide the waters from the waters.' 1:7 And God made the firmament, and divided the waters which were under the firmament from the waters which were above the firmament; and it was so. 1:8 And God called the firmament Heaven. And there was evening and there was morning, a second day.

Rashi

7 מעל לרקיע- "על הרקיע" לא נאמר אלא "מעל לרקיע", לפי שהן תלויים באוויר. ומפני מה לא נאמר "כי טוב" ביום שני? לפי שלא נגמרה מלאכת המים עד יום שלישי, והרי התחיל בה בשני, ודבר שלא נגמר אינו במילואו ובטובו, ובשלישי שנגמרה מלאכת המים והתחיל מלאכה אחרת ונגמרה, כפל בו כי טוב שני פעמים, אחד לגמר מלאכת השני ואחד לגמר מלאכת היום: 8 ויקרא אלוהים לרקיע שמים- שא מים, שם מים, אש ומים, שערבן זה בזה ועשה מהם שמים:

THIRD DAY

9 וַיֹּאמֶר אֱלֹהִים יִקְוּ הַמַּיִם מִתַּחַת הַשָּׁמַיִם אֶל־מְקוֹם אֶחָד וַתֵּרָא הַיַּבְשָׁה וַיְהִי־כֵן: 10 וַיִּקְרָא אֱלֹהִים לַיַּבְשָׁה אֶרֶץ וּלְמִקְוֵה הַמַּיִם קָרָא יַמִּים וַיִּרְא אֱלֹהִים כִּי־טוֹב: 11 וַיֹּאמֶר אֱלֹהִים תִּדְשָׂא הָאָרֶץ דָּשָׂא עֵשֶׂב מִזְרִיעַ זֶרַע עֵץ פְּרִי עֵץ לְמִינּוֹ אֲשֶׁר זֶרְעוֹ־בּוֹ עַל־הָאָרֶץ וַיְהִי־כֵן: 12 וַתּוֹצֵא הָאָרֶץ דָּשָׂא עֵשֶׂב מִזְרִיעַ זֶרַע לְמִינֵהוּ וְעֵץ עֵשֶׂה־פְּרִי אֲשֶׁר זֶרְעוֹ־בּוֹ לְמִינֵהוּ וַיִּרְא אֱלֹהִים כִּי־טוֹב: 13 וַיְהִי־עֶרֶב וַיְהִי־בֹקֶר יוֹם שְׁלִישִׁי:

Gen 1:9 And God said: 'Let the waters under the heaven be gathered together unto one place, and let the dry land appear.' And it was so. 1:10 And God called the dry land Earth, and the gathering together of the waters called He Seas; and God saw that it was good. 1:11 And God said: 'Let the earth put forth grass, herb yielding seed, and fruit-tree bearing fruit after its kind, wherein is the seed thereof, upon the earth.' And it was so. 1:12 And the earth brought forth grass, herb yielding seed after its kind, and tree bearing fruit, wherein is the seed thereof, after its kind; and God saw that it was good. 1:13 And there was evening and there was morning, a third day.

FOURTH DAY

14 וַיֹּאמֶר אֱלֹהִים יְהִי מְאֹרֹת בְּרָקִיעַ הַשָּׁמַיִם לְהַבְדִּיל בֵּין הַיּוֹם וּבֵין הַלַּיְלָה וְהַיּוֹם
לְאֹתוֹת וּלְמוֹעֲדִים וּלְיָמִים וְשָׁנִים: 15 וְהַיּוֹם לְמְאֹרֹת בְּרָקִיעַ הַשָּׁמַיִם לְהַאֲרִי
עַל־הָאָרֶץ וַיְהִי־כֵן: 16 וַיַּעַשׂ אֱלֹהִים אֶת־שְׁנֵי הַמְּאֹרֹת הַגְּדֹלִים אֶת־הַמְּאֹר
הַגָּדֹל לְמַמְשַׁלֵּת הַיּוֹם וְאֶת־הַמְּאֹר הַקָּטָן לְמַמְשַׁלֵּת הַלַּיְלָה וְאֵת הַכּוֹכָבִים: 17
וַיִּתֵּן אֹתָם אֱלֹהִים בְּרָקִיעַ הַשָּׁמַיִם לְהַאֲרִי עַל־הָאָרֶץ: 18 וּלְמַשַׁלׁ בַּיּוֹם וּבַלַּיְלָה
וּלְהַבְדִּיל בֵּין הָאֹר וּבֵין הַחֹשֶׁךְ וַיֵּרָא אֱלֹהִים כִּי־טוֹב: 19 וַיְהִי־עֶרֶב וַיְהִי־בֹקֶר
יוֹם רְבִיעִי:

Gen 1:14 And God said: 'Let there be lights in the firmament of the heaven to divide the day from the night; and let them be for signs, and for seasons, and for days and years; **1:15** and let them be for lights in the firmament of the heaven to give light upon the earth.' And it was so. **1:16** And God made the two great lights: the greater light to rule the day, and the lesser light to rule the night; and the stars. **1:17** And God set them in the firmament of the heaven to give light upon the earth, **1:18** and to rule over the day and over the night, and to divide the light from the darkness; and God saw that it was good. **1:19** And there was evening and there was morning, a fourth day.